

Jõgeva maakonnas Põltsamaa vallas Vahe kinnistu (registriosa nr 1314535, katastritunnus 57302:001:0240; edaspidi Vahe kinnistu) eraldistel 1, 2, 3, 4, 5 ja 6 sanitaarraiete keskkonnamõju hindamise algatamata jätmine

1. OTSUSTUS

Lähtudes Tedremetsa OÜ volitatud esindaja Tõnu Taluri 03.01.2025 esitatud metsateatistest, võttes aluseks keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (KeHJS) § 3 lõike 1 punkt 2, § 6 lõike 2 punkt 22 ja lõige 4, § 9 lõige 1, § 11 lõiked 2 ja 81, metsaseaduse § 41 lõige 81 ning Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“ § 1 lõige 1 ja § 15 punkt 8 ning keskkonnaministri 16.08.2017 määruse nr 31 „Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded“ **otsustab Keskkonnaamet:**

1.1 Jätta algatamata Jõgeva maakonnas Põltsamaa vallas Vahe kinnistu eraldistel 1, 2, 3, 4, 5 ja 6 sanitaarraiete keskkonnamõjude hindamise (KMH).

1.2. Kavandatud raiete registreerimisel arvestada järgmise keskkonnameetmega:

1.2.1. Metsise pesitsusaegset häirimist on võimalik vältida kui kavandatud sanitaarraied metsise elupaigas teostatakse väljaspool pesitsusperioodi, mis kestab 1. veebruarist 31. juulini.

1.2.2. Elustiku mitmekesisus eraldisel 6 lubatud sanitaarraiega säilib, kui raie tegemisel jäetakse raiealale hektari kohta alles vähemalt 20 tihumeetrit puid, mida ei koristata ja mis jäävad metsa alaliseks. Alles jäetavad puud valitakse eri puuliikide esimese rinde suurima diameetriga puude hulgast, eelistades kõvalehtpuid, mände ja haabasid, samuti eritunnustega, nagu põlemisjälgede, õõnsuste, tuuleluudade või suurte okstega puid.

1.3. Keskkonnauuringud ei ole vajalikud.

Keskkonnamõju eelhindamise otsus avalikustatakse 14 päeva jooksul otsuse tegemisest väljaandes Ametlikud Teadaanded.

2. ASJAOLUD JA ÕIGUSLIKUD ALUSED

2.1. Tedremetsa OÜ volitatud esindaja Tõnu Talur esitas 03.01.2025 Keskkonnaametile metsateatised, millega kavandab Vahe kinnistu eraldistel 1 (0,82 ha), 2 (0,63 ha), 3 (0,53 ha), 4 (0,74 ha), 5 (0,68 ha) ja 6 (1,51 ha) sanitaarraieid. Metsateatised on registreeritud metsaressursi arvestuse riiklikus registris numbrite 50001093912, 50001093913, 50001093916, 50001093905, 50001093907 ja 50001093904 all.

Eesti looduse infosüsteemi EELIS (edaspidi *EELIS*) andmetel asuvad kavandatavad raiealad Endla looduskaitseala Vanajaagu piiranguvööndis, Endla loodus- ja linnualal ja metsise elupaigas emaslindude sigimisalal.

2.2. Keskkonnaamet annab KMH eelhindangu selle kohta, kas kavandatud tegevus on olulise keskkonnamõjuga või mitte ning otsustab KMH algatamise või algatamata jätmise üle (KeHJS § 3 lõike 1 punkt 2, § 6 lõike 2 punkt 22, § 6¹ lõige 3, § 7 punkt 4, § 9 lõige 1, § 11 lõiked 2 ja 4, metsaseaduse § 41 lõige 8¹ ning Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“ § 1 lõige 1 ja § 15 punkt 8). KMH vajalikkuse üle otsustamisel lähtutakse KMH eelhindangust ja asjaomase asutuse seisukohast (KeHJS § 6 lõige 2 punkt 22, § 11 lõige 2³). Eelhindang lisatakse KMH algatamise või algatamata jätmise otsusele (KeHJS § 6 lõige 2 punkt 22, § 11 lõige 4). Keskkonnaamet lähtus otsuse tegemisel KeHJS § 11 lõikes 2 sätestatud tähtajast.

3. EELHINNANG

Keskkonnaamet annab KMH eelhindangu arendaja esitatud ja muu asjakohase teabe alusel ning lähtudes kavandatavast tegevusest, selle asukohast ning eeldatavast keskkonnamõjust (KeHJS § 6¹ lõige 3). Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded on KeHJS § 6¹ lg 5 alusel kehtestatud keskkonnaministri 16.08.2017 määrusega nr 31 „Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded”.

3.1. Kavandatud tegevus

3.1.1. Tegevuse iseloom ja maht

Vahe kinnistul kavandatakse järgnevaid sanitaarraieid :

1. Eraldisel 1 (0,82 ha) hinnangulise raiemahuga 10 tihumeetrit;
2. Eraldisel 2 (0,63 ha) hinnangulise raiemahuga 15 tihumeetrit;
3. Eraldisel 3 (0,53 ha) hinnangulise raiemahuga 15 tihumeetrit;
4. Eraldisel 4 (0,74 ha) hinnangulise raiemahuga 10 tihumeetrit;
5. Eraldisel 5 (0,68 ha) hinnangulise raiemahuga 8 tihumeetrit;
6. Eraldisel 6 (1,51 ha) hinnangulise raiemahuga 50 tihumeetrit.

Sanitaarraie eesmärgiks on metsa sanitaarse seisundi parandamine ja surevate või surnud puude puidu kasutamise võimaldamine, kui see ei ohusta elustiku mitmekesisust. Sanitaarraie korral raiutakse puistus surnud ja kahjustatud puud ning lagedalt alalt on lubatud raiuda ka üksikpuude rindes kasvavaid puid, mis pole säilikpuud. Kavandatava tegevuse korras tohib raiuda ainult keskkonnaministri määruse „Metsa majandamise eeskirja“¹ §-7 loetletud puid.

3.1.2. Tegevuse seos asjakohaste strateegiliste planeerimisdokumentidega ning lähipiirkonna praeguste ja planeeritavate tegevustega.

Vahe kinnistu asub Jõgeva maakonnas, Põltsamaa vallas. Kavandatud raided jäävad alale, kus kehtib 2024. aastal kehtestatud Põltsamaa valla üldplaneering², millega alale raiepiiranguid ei ole sätestatud.

3.1.3. Ressursside, sealhulgas loodusvarade, nagu maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, näiteks loomastik ja taimestik, kasutamine

Kavandatavate tegevuste eesmärk on võimaldada taastuvate loodusressursside (puit) kasutust. Kavandatud raie käigus taastumatuid loodusressursse kasutusse ei võeta. Metsatöodel metsakaitse (veerežiim, ökosüsteem, pinnas) tagamine on reguleeritud metsa majandamise eeskirja §-s 19 sätestatuga.

¹ Keskkonnaministri 27.12.2006 määrus nr 88 „Metsa majandamise eeskiri”.

² <https://www.poltsamaa.ee/uldplaneering>

3.1.4. Tegevuse energiakasutus

Energiakasutus raietöödel on masinate kütuse tarbimine.

3.1.5. Tegevusega kaasnevad tegurid, nagu heide vette, pinnasesse ja õhku ning müra, vibratsioon, valgus, soojus, kiirgus ja lõhn

Nõuetele vastava tehnika kasutamisel ei kaasne raietöödel saasteainete heidet pinnasesse, vette või välisõhku. Valguse, kiirguse ja lõhnareostust tegevusega teadaolevalt ei kaasne, samuti ei põhjusta tööde läbiviimine norme ületavat vibratsiooni või müra.

3.1.6. Tekkivad jäätmed ning nende käitlemine

Raietöödega ei kaasne jäätmete teket. Metsamajandusjääke ehk raidmeid ei käsitleta jäätmetena.

3.1.7. Tegevusega kaasnevate avariilukordade esinemise võimalikkus, sealhulgas heite suurus

Raietöödel on keskkonnamõju põhjustavate avariide esinemine ebatõenäoline, raietöid teostatakse tehnilistele nõuetele vastavate masinatega.

3.1.8. Tegevuse seisukoht asjakohaste suurõnnetuste või katastroofide ohust, sealhulgas kliimamuutustest põhjustatud suurõnnetuste või katastroofide ohust teaduslike andmete alusel

Raietöödega ei kaasne suurõnnetuste või katastroofide tekke ohtu.

3.2. Kavandatava tegevuse asukoht ja mõjutatav keskkond

3.2.1. Olemasolevad ja planeeritavad maakasutused ning seal toimuvad või planeeritavad tegevused

Vahe kinnistu sihtotstarve on 100% maatulundusmaa, maaüksus asub hajaasustus piirkonnas.

Raietega maakasutust ei muudeta, metsamaa kõlvik säilib ja ala jääb jätkuvalt kasutusse metsamaana.

3.2.2. Alal esinevad loodusvarad, sealhulgas maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, nende kättesaadavus, kvaliteet ja taastumisvõime

Raialadel ei esine taastumatuid loodusvarasid.

Eraldised 1, 4, 5 ja 6 asuvad jänese kapsa-kõdusoo kasvukohatüübis, eraldised 2 ja 3 asuvad angervaksa kasvukohatüübis.

Eraldistel 1 ja 4 kasvavad küpsed männi enamusega puistud, eraldisel 2 ja 3 kasvavad küpsed haava enamusega puistud, eraldisel 5 kasvab küps kase enamusega puistu ning eraldisel 6 asub üksikpuudega lage ala.

3.2.3. Keskkonna vastupanuvõime, mille hindamisel lähtutakse märgalade, jõearsete alade, jõesuudmete, randade ja kallaste, merekeskkonna, pinnavormide, maastike, metsade, Natura 2000 võrgustiku alade, kaitstavate loodusobjektide, alade, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada, tiheasutusega alade ning kultuuri- või arheoloogilise väärtusega alade vastupanuvõimest

Kavandatud raietest otseselt mõjutatud piirkond on ala, kus raied läbi viiakse. Raietega piirnevatel aladel võib esineda ajutisi häiringuid, mis ei mõjuta vastupanuvõimet. Raieid

kavandatakse metsamaastikus, raied ei paikne veekogude rannal või kaldal, märgalal, aladel ei ole erilist tähelepanu vajavaid pinnavorme.

EELIS-e andmetel asuvad eraldised Endla looduskaitseala Vanajaagu piiranguvööndis. Eraldistel 1, 4 ja 6 kavandatavate sanitaarraietega piirnevad ja eraldisel 2 kavandatava sanitaarraie mõjualas³ (30m) asuvad nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ⁴ (edaspidi *loodusdirektiiv*) elupaigatüübid, vanad loodusmetsad (9010*) ja projekteeritav Metsaelupaikade looduskaitseala, Metsaelupaikade sihtkaitsevöönd..

Eraldistel 1 ja 2 kavandatud sanitaarraiete mõjualasse (30m) jääb III kategooria kaitsealuse taimeliigi, laialehine neiuvaip, piiritletud leiukoht.

EELIS-e andmetel asuvad :

1. Eraldisel 1 III kategooria kaitsealuste taimeliikide, helleri-ebatähtlehik ja harilik ungrukold, piiritletud kasvukoht;
2. Eraldisel 2 III kategooria kaitsealuste taimeliikide, helleri-ebatähtlehik ja harilik ungrukold, piiritletud kasvukoht;
3. Eraldisel 3 III kategooria kaitsealuste taimeliikide, helleri-ebatähtlehik ja harilik ungrukold, piiritletud kasvukoht;
4. Eraldisel 4 III kategooria kaitsealuste taimeliikide, helleri-ebatähtlehik (0,55 ha ulatuses) ja harilik ungrukold, piiritletud kasvukoht.
5. Eraldisel 5 III kategooria kaitsealuste taimeliikide, helleri-ebatähtlehik (0,67 ha ulatuses) ja harilik ungrukold, piiritletud kasvukoht.
6. Eraldisel 6 III kategooria kaitsealuste taimeliikide, helleri-ebatähtlehik (0,05 ha ulatuses) ja harilik ungrukold (1,47 ha ulatuses), piiritletud kasvukoht.

Endla looduskaitseala kaitse-eesmärgid on loetletud Endla looduskaitseala kaitse-eeskirjas⁵. Endla looduskaitseala hõlmab täielikult Natura 2000 võrgustikku kuuluvaid Endla linnuala ja Endla loodusala.

Kavandatavad raied asuvad metsise elupaigas. Metsis on Endla looduskaitseala ja Endla linnuala kaitse-eesmärgiks.

Kultuuriväärtusi raialadel ei leidu.

Kavandatavate tegevuste maa-ala piires puuduvad teadaolevalt sellised alad, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada.

3.2.4. Inimese tervis ja heaolu ning elanikkond

Tervisemõjud saavad tekkida lähtuvalt mõjuallikast järgmistes valdkondades: müra, vibratsiooni ja välisõhu saastega kaasnevad tervisemõjud, joogivee kvaliteet ja kättesaadavus. Metsakasutusõiguse kitsendused, mis on seatud avalik-õigusliku isiku omandis olevas metsas ja piiramata või tähistamata erametsa kasutamiseks, on sätestatud metsaseaduse §-s 35. Kavandatud raietöödega selliseid mõjusid ei kaasne.

³ Runnel, K. 2021. RMK rakendusuuring „Kaitstavate metsafragmentide eesmärgipärasuse suurendamine“

⁴ Looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta (EÜT L 206, 22.07.1992, lk 7–50). Allikas: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:01992L0043-20070101&from=EN>

⁵ Vabariigi Valitsuse 28.09.2005 määrus nr 255.

3.3. Hinnang keskkonnamõju olulisusele (mõju suurus, ulatus ja tõenäoliselt mõjutatava elanikkonna suurus, mõju avaldumise tõenäosus ja aeg, mõju tugevus, laad, kestus, sagedus, pöördumus ja piiriülesus)

Alljärgnevalt on toodud kavandatavate raiete keskkonnamõju olulisuse hinnang koos põhjenduste ja selgitustega.

Kavandatud raiete mõju keskkonnaelementidele:

Välisõhk ja kliima - kavandavatel raietel ei ole olulist mõju välisõhule ja kliimale, üksikud raied eraldi ei takista kliimaeesmärkide saavutamist.

Maastik ja looduslik mitmekesisus - kavandatud raied ei mõjuta maastikuilmet ega looduslikku mitmekesisust.

Elanikkonnale, inimese tervisele, heaolule ja varale, kultuuripärandile ja kaitstavatele loodusobjektidele ning nende omavahelistele seostele - raiealal ei ole neid elemente ja kavandatud raie neid ei mõjuta. Raied on kavandatud 4,92 ha suurusel alal, raietööde tegemisel ei suurene ümbruskonna liikluskoormus. Raietööde mõju on lokaalne, elanikkonda ei mõjuta.

Vesi - Raiealadel ei asu veekogusid, seega veekogusid ei mõjutata. Mõju veerežiimile ei ole oluline.

Raiete teostamisel avalduvad võimalikud mõjud eelkõige tööde tegemise ajal. Kavandatud raied on ühekordse lühiajalise mõjuga tegevus, kestusega umbes üks kuu. Kavandatava tegevusega ei kaasne piiriülest mõju.

3.3.1. Mõju Natura 2000 võrgustiku alale

3.3.1.1 Natura 2000 ala kaitse-eesmärgid ja nende kirjeldused

Eelpool nimetatud raied asuvad Endla loodus- ja linnualal. Alade kaitse-eesmärgid on loetletud Vabariigi Valitsuse 05.08.2004 korraldus nr 615 „Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri“.

Eelhinnangu tulemusel selgub, kas tegevustega võib kaasneda eraldi või koos muude tegevustega eeldatavalt oluline ebasoodne mõju Natura 2000 võrgustiku ala kaitse-eesmärgile. Käesoleval juhul ei ole tegevus otseselt vajalik Endla looduskaitseala ega Endla linnu- ja loodusala kaitse-eesmärkide saavutamiseks.

Loodusdirektiivi artikkel 6 lõige 1 kohustab liikmesriike kehtestama erikaitsealade suhtes meetmed, mis vastavad aladel esinevate metsoelupaikade ökoloogilistele vajadustele. Sama direktiivi artikkel 6 lõige 2 kohustab vältima elupaikade halvenemist ja oluliste liikide häirimist. Euroopa Komisjoni Natura 2000 alade kaitsekorralduse juhendi⁶ järgi tuleb elupaikade halvenemisenähtude käsitleda olukorda, kui väheneb elupaigatüübi pindala sellel alal või kui halvenevad elupaiga kaitsestaatus pikaajaliseks säilimiseks vajalikud funktsioonid ja struktuur võrreldes nende esialgse (Natura võrgustiku liitumise hetke) või taastatud seisundiga. LKS § 69 kohaselt korraldatakse Natura 2000 alade kaitset siseriiklike kaitstavate loodusobjektide kaudu, ehk eespool viidatud erinõuded tuleb tagada, rakendades nende alade kaitsekorda. Seal hulgas tuleb neid arvesse võtta metsateatiste menetlemisel.

⁶Natura 2000 alade kaitsekorraldus. Elupaikade direktiivi 92/43/EMÜ artikli 6 sätteid (2019/C 33/01)lk 21-22.)
[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XC0125\(07\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XC0125(07)&from=EN)

Metsaelupaikade seisund ei ole loodusdirektiivi rakendamise aruande⁷ järgi valdavas osas soodne. See viitab sellele, et metsaelupaikade pindala ja või seisund on võrreldes esialgse seisundiga vähenenud. Seega vältimaks elupaikade seisundi jätkuvat halvenemist, tuleb tagada, et ühegi hetkel teadaoleva elupaiga pindala ja seisund selleks moodustatud erikaitsealadel ei väheneks.

3.3.1.2. Kavandatava tegevuse mõju prognoosimine Natura 2000 alale

EELIS-e andmetel asuvad kavandatavad raiealad Endla linnualal ja Endla looduslal.

Eraldisel 6 raiutakse sanitaarraiega lagedal alal üksikrinde puid, raie tegemisel metsamaastik ei killustu ning maastikuilme ei muutu. Eraldistel 1, 2, 3, 4, ja 5 kavandatavate sanitaarraiete käigus raiutakse puistus surnud ja kahjustatud puud, puistute esimene rinne säilib, vana metsa osakaal piirkonnas ei lange, ei toimu piiranguvööndi metsade vanuselise struktuuri nihkumist nooremate metsade suunas. Puistud säilivad, metsamaastik ei killustu ning maastikuilme ei muutu, seega ei ole kavandatavatel raietel olulist mõju Endla loodus- ja linnuala kaitse-eesmärkidele.

Eraldistel 1, 4 ja 6 kavandatavate sanitaarraietega piirneb ja eraldisel 2 kavandatava sanitaarraie mõjualas⁸ (30m) asuvad metsaelupaigatüübid, vanad loodusmetsad (9010*), mis on Endla loodusala kaitse-eesmärgiks. Eraldisel 6 raiutakse sanitaarraiega lagedal alal üksikrinde puid, raie tegemisel ei teki täiendavalt olulist servamõju elupaigatüübile. Kavandatavate sanitaarraiete tegemisel eraldistel 1 ja 4 ei muutu piirnevad alad tuultele avatuks, ei teki negatiivset servaefekti mõju. Puistu säilimine metsaelupaigatüüpidega piirnevatel aladel ja raiete mõjualas tagab, et valgus- ja niiskustingimuste muutused metsaelupaigatüüpide sees ei ole olulised. Kavandatavad tegevused ei mõjuta oluliselt elupaigatüüpide, vanad loodusmetsad (9010*) seisundit, seega raied ei kahjusta Endla loodus- ja linnuala kaitse-eesmärke.

Kavandatavad sanitaarraied asuvad metsise elupaigas kanade sigimisalal, mille isendite ja elupaikade kaitse on Endla linnualal kaitse-eesmärgiks.

Metsamajandus on üks olulisemaid metsise arvukust mõjutavaid tegureid, aga samas on teada, et metsis on liik, kes on võimeline teatavat metsamajanduslikku mõju taluma kui arvestatakse metsise elupaigavajadusega. Metsise elupaiga pindala on 2315,3 ha. Metsisele tundlikumad, metsisemängu alad on tsoneeritud sihtkaitsevööndisse. Metsis on tundlik mänguaegses elupaigas tehtavate raiete suhtes. Mänguaegsest elupaigast väljaspool kavandatud sanitaarraied ei mõjuta metsise mängu.

Suurte haraliste mändide jätmise säilikpuudeks ja puhmastikuga maapinna hoidmine raiejäätmetest puhtana ning väikestel aladel ka alusmetsa ja II rinde säilitamine aitab kaasa metsise elupaigas eluks vajalike tingimuste säilimisele metsise pesitsusalal. Sanitaarraied metsise elupaigas Endla linnualal ei mõjuta oluliselt pesitsusaegse elupaiga seisundit. Sanitaarraietega vana metsa osakaal piirkonnas ei lange, ei toimu piiranguvööndi metsade vanuselise struktuuri nihkumist nooremate metsade suunas, metsamaastik oluliselt ei killustu.

Samuti ei mõjuta kavandatud sanitaarraied eeldatavasti emaslindude pesitsusedukust negatiivselt, kuna metsise elupaigad on suured (kuni 3 km mängutsentrist) ja seal säilib piisavalt palju toitumiseks sobivat metsaala, kus puhmarindes domineerib mustikas.

⁷ Loodusdirektiivi rakendamise aruanne. Allikas:

http://cdr.eionet.europa.eu/Converters/run_conversion?file=ee/eu/art17/envxtxasa/EE_habitats_reports-20190725-083848.xml&conv=589&source=remote

⁸ Runnel, K. 2021. RMK rakendusuring „Kaitstavate metsafragmentide eesmärgipärasuse suurendamine“

Metsise elupaigas, kanade sigimisalal, sanitaarraiete tegemine ei kahjusta oluliselt elupaiga seisundit. Metsisele mängualast välja jäävas elupaigas, kanade sigimisalal on oluline tagada, et metsiseid pesitsuse ajal ei häirita

Metsise kaitse tegevuskava⁹ kohaselt häirivad metsiseid põhiliselt pesitsusperioodil tehtavad metsatööd, trasside raied ning teised metsas tehtavad tööd. Pesitsusaegsed raied võivad viia pesitsuse ebaõnnestumiseni. Mängu-, pesitsuse ja poegade kasvatamise perioodiks on metsise puhul ajavahemik 1. veebruarist kuni 31. juulini. Sel perioodil elupaigas raietöödest hoidumine aitab vältida metsiste sigimisaegset häirimist ning pesade ja munade hävitamist ja tagada metsiste eduka pesitsemise. Raiete käigus metsise elupaigas, kanade sigimisalal alusmetsa ja II rinde säilitamine (1 ha kohta vähemalt 2 raiumata 0,1 ha suurust eraldiseisvat ala) ning raiejäätmete ladustamine selliselt, et võimalikult palju puhmastikuga maapinda on raiejäätmetest puhas, aitab kaasa metsise elupaigas eluks vajalike tingimuste säilimisele.

Kavandatud raiealadel ja raiealade mõjualas ei ole muid Endla loodus- ja linnuala kaitse-eesmärgiks olevaid väärtusi.

Raie käigus pinnase kahjustamist saab vältida, kui teostada raietöid külmunud pinnasega. Metsa kokkuveoteede, laoplatsti, raielankide raidmetest puhastamise viisid ja kord on kehtestatud keskkonnaministri 27.12.2006 määrusega nr 88 „Metsa majandamise eeskiri“.

3.3.1.3 Mõju kaitstavale loodusobjektile

Kavandatavad raied asuvad Endla looduskaitseala Vanajaagu piiranguvööndis. Mõju looduskaitseala kaitse eesmärkidele, mis kattuvad Endla linnu- ja loodusala kaitse eesmärkidega, on käsitletud peatükis 3.3.1.2. Aladel ei esine muid Endla looduskaitseala kaitse-eesmärgiks olevaid väärtusi mida raied mõjutaks

Kavandatud raiealad asuvad kas osaliselt või terves ulatuses III kaitsekategooria taimeliikide, harilik ungrukold ja helleri ebatähtlehik, piiritletud kasvukohtades. Helleri ebatähtlehiku piiritletud kasvukoha pindala on 38,31 ha ja hariliku ungrukolla piiritletud kasvukoha pindala on 52,85 ha. Raied on kavandatud kokku 4,92 ha suurusel alal, millest 3,99 ha jääb helleri ebatähtlehiku piiritletud kasvukohta ja 4,87 ha jääb hariliku ungrukolla piiritletud kasvukohta. Liikide kasvukohtade alad on suured ja raied on kavandatud võrreldes liikide kasvukohtadega pindaladega väikestele aladele, seetõttu ei mõjuta kavandatavad raied oluliselt antud liikide kasvukohti. Helleri ebatähtlehiku kasvukoha seisundit aitab säilitada, kui raiealadele jätta männi tüvesid (d üle 30 cm) ca 15 tm/ha. Hariliku ungrukolla kasvukoha seisundit aitab säilitada, kui raietööd kasvukohas (sh kokkuvedu) teostada külmunud pinnasega ja vältida kasvukohta kokkuveoteede rajamist ning kasvukohas raiejäätmete kuhjamist või seal põletamist.

Eraldistel 1 ja 2 kavandatud sanitaarraiete mõjualasse (30m) jääb III kategooria kaitsealuse taimeliigi, laialehine neiuvaip, piiritletud leiukoht. Eraldistel 1 ja 2 kavandatavate raiete käigus raiutakse puistutes surnud ja kahjustatud puud, kuid puistute esimene rinne säilib ja ei teki olulist servaeefekti mõju. Puistu säilimine tagab, et raie mõjualas valgus- ja niiskusrežiimi muutused ei ole olulised. Arvestades eeltoodut, kavandatavad raied ei mõjuta oluliselt laialehise neiuvaiba piiritletud leiukoha seisundit.

Elustiku mitmekesisus eraldisel 6 säilib, kui raie tegemisel jäetakse raielangile hektari kohta alles vähemalt 20 tihumeetrit puid, mida ei koristata ja mis jäävad metsa alatiseks. Alles jäetavad puud valitakse eri puuliikide esimese rinde suurima diameetriga puude hulgast,

⁹ Keskkonnaministri 20.05.2015 käskkirjaga nr 456 kinnitatud „Metsise (Tetrao urogallus) kaitse tegevuskava” (leitav: <https://pilv.envir.ee/index.php/s/7i5MKGRrkTqXK6r?path=%2FLoomad%2FLinnud>).

eelistades kõvalehtpuid, mände ja haabasid, samuti eritunnustega, nagu põlemisjälgede, õõnsuste, tuuleluudade või suurte okstega puid.

3.3.2. Kavandatava tegevuse koosmõju muude asjakohaste toimuvate või mõjualas planeeritavate tegevustega

Raied on kooskõlas üldplaneeringuga, poollooduslike koosluste tegevuskavaga, kaitsekorralduskavaga ja Endla looduskaitseala kaitse-eeskirjaga, looduskaitse-, ja metsaseadusega, ja eelduslikult olulist mõju ei ole.

3.3.3. Ebasoodsa mõju tõhusa ennetamise, vältimise, vähendamise ja leevendamise võimalused

Antud raiete puhul on asjakohased alljärgnevad üldreeglid:

Endla looduskaitseala kaitse-eeskirja § 16 p 7 kohaselt on keelatud puidu kokku- ja väljavedu külmumata pinnasel. LKS § 31 lõike 3 alusel võib kaitseala valitseja seda lubada, kui pinnas võimaldab.

Endla looduskaitseala kaitse-eeskirja § 18 kohaselt on piiranguvööndi kaitse-eesmärgiks elustiku mitmekesisuse ja maastikuilme säilitamine.

Looduskaitseaduse § 55-st tulenevalt on raie tegemisel tingimuseks ajaline piirang teostada tööd väljaspool lindude pesitsusaega.

Töökohas peab olema varustus reostuse eemaldamiseks

3.4. Eelhindangu järeldus

Kavandatud raietel pole olulist mõju välisõhu kvaliteedile, maavaradele (maardlad), pinnasele, põhja- ja pinnaveele, kaitstavatele loodusobjektidele ega kultuuripärandile ning tegevused ei kahjusta inimeste tervist, heaolu ega vara. Mõjud Natura 2000 võrgustiku aladele on välistatud, rakendades projekti osana looduskaitseaduse § 55 lõikest 6 tulenevaid tööde tegemisel kohustuseks võetud meetmeid. Keskkonnamõju hindamise algatamine ei ole vajalik, sest:

1. On välistatud, et tegevused avaldavad ebasoodsat mõju Endla linnu- ja loodusale, mis kuuluvad Natura 2000 alade võrgustikku, kaitse-eesmärkidele ja alade terviklikkusele.
2. Kavandatavate tegevustega ei kaasne olulist negatiivset keskkonnamõju veele ega välisõhule, samuti ei ületata piirmäärasid müra ja õhu saastatuse osas, vibratsioon eeldatavalt puudub. Tegevustega ei kaasne koosmõju teiste tegevustega.
3. Kavandatavate tegevustega ei kaasne mõju inimeste tervisele, heaolule ja varale, samuti avariilukordi või suurõnnetusi.
4. Tööde tegemisel keskkonnakaitsenõuetele vastavalt on avariilukordade esinemine vähetõenäoline.

4. ÄRAKUULAMINE

Asjaomased asutused on loetletud KeHJS §-s 2³. Eelhindamise otsus on koos metsateatiste otsustega Avalikes Teadaannetes.

Eelhindangu koostaja:

Marek Paeküla

metsahoiu vanemspetsialist

metsaosakond